

Gayak

Eukel - ixenak

Mundaka'ko elexa nagusijan, gure adizkidiak baxen abertzale - zintzuak diran Gárotaf Bernarta Mirenra ta Garteiz-Aurkoaf Laure sena-eramazien alabatxu ba ugutzat dabe. Eta ixentzat, Miren Arantzazu Karmele iru euzkel-ixen edeirok ezafei dautsez.

Euzkel-ixendun jayopaitxu au, gurasai yaokenez, ezafei ihan dautsezan iru ixen uniu ixango dala ute dogu, afa-ama euzkeltzale jatenet alabea da-ta. Zorionak, eta jafai.

Azkenian be..!

Azkenian be gudeak beraik egingo dauzala esan leike.

Ginebra'ko bazezaliak bakerik ezin da-be-loftu. Mussolini italiaezin dabe zu-riatu.

Mussolini'k gudarako gudaroziak ger-tau dauz, eta gudara urten barik ezin da geratu. Guda-izkiluz zamatu da, ta iz-kiluben lana ikusi barik eztalka onik... Ludiko gixabaza osua heren ofari mun-ka imini biaf dabela buruban saftu yako, ta gixotziak bera onetau apuzetta iku-siatian eztalka osasunik...

Bufukarako olafak azi dauz, eta bufu-kara du... Lastefketarako zaldiaj get-tat dauz, eta lastefketak-zelairantz igitu da...

Ludijari iru gixabide, iru "zibilizazio" emon dautsazala, diño, ta ludijaren buru-zagi ixateko gai dala...

Langaren gixabida Etiopia'ra eruan gura dau...

Abisiniako basatijai, berak diñan lez, "zibilizazio" -bañia emon gura dauts... Ofetarako gudarozi audiztak gerteu dauz, guda-izkilu ixugarijazk zuzendu, ta gi-xaki-en ixatia aide batzen deuseztua auts biñtuteko asmakixun deunge gustifik asma...

Eta oteikaz gixa-erale asmakixun eta tramankulu gustifik besapain dabezala, ludijari iru gixabide emon ihan dantsazala Iñaki altzua, gudara dua, Abisini gixa-bidetzen dua... Zertzu gauza ikusi bai ete-doguz?

Bitoria abea

Bitoria abea euzkotaf aguafajia zanak, gixabide-gauzantza, Musolinin guda-zaiztan eretxikoa barik, besta eretxi betekua za-la erakusten dausku. Ona emen, arek, zer diñosku:

"Ixadiaren Egilia'k, gixa-fekto gauzak orain ikusten diran lez ezin eukezan laga. Gixa-fekto, auziak, ba, euren eskubide zu-zenez eztira ebazten, lantzen eta bakal-dunen arteko auziak ebatzeko, guda-bidera joten dabelako. Eta gixa-fekto ato-nzko era ori, zintzotasunaren eta gixa-bazaren kaltegari da, ta bai zuzentasuna edo "justizijaren" kaltegari be."

Gudearen ondorenak

Gixon añaak, gixon añaak gudea gu-ra dabe. Eta gudearen ondorenak negra-fa-toritza bañia besterik ezira, bañia.

Ondioñ bañi dago azkenengo guda na-sijaren ondoren nega-gafija.

Ludi osua dardaganian imini eban guda iguingari atan, 20.000.000 gixaseme lufe-ra jausi ziran, eta lufaz bat-eginda betiko geratu.

Gosia ta nega, bañia, Europa osora edatu eban... Emakume gastiak sena-barrik laga ebazten, eta sema-alabatzu efu-kañiak, eta barrik...

20.000.000 gixon utsunia betetako be-tearen beste osibide getu biaf zirala esan leike, ta bixiñaz geratu ihan ziran-zen-tzat lana ta ogepidia ugariu egingo zira-

la... Baña, ez; eza ofelakorik jazo, lanik-eza ta ogirik-eza gefu bañia.

¿Ori zelan ihan lefeke, baña? Gudearen ondorenak ofiziek ihan dira beti.

Alan eta gusti be..!

Alan eta gusti be, gixona, beti gixon... Azeria uliaik galduita be, azeri. Mussolini estago ez, gudearen ondorenak zelako ondorenak diran eztalkajala, eza Napoleon eta enparauko guda-zale purukuba jazo yakena jakin barik be.

Azkenengo guda-nausijaren ondorenak, Alemania'ko buruzagi nausija ihan zan "kaisar" altzua nora eruan eban be, jakingo dan, Mussolini's.

Gauza gusti ofeik eta geyago jakingo dazanaren be, baña, Mussolini aufera, dudara dua... Italia osua guda-izkiluz zamatuta dauka, ba... Olaf exzen-zofotzak bufukarako gerta... Lasteftekrato zaldiaj arin-arinkarako eza... Zelan bakian egin...

Era ofetan gertaute aurkitzen dan bu-ruzagiak gentzirik eztatu gura... Gudea gura dau, ta gudara dua...

Gudea amaituko da

Baña, gudea be amafuko da, Mussolini auferen, guda-gosia be bai...

Onenian bufukarako gertaute ihan dau-zan eruten epe-afian zauritu, geratuko da, edo lastefketarako azi ta ezi ihan dau-zan zaldiaj jausita...

Ain gose aundiñ guda-oturuntzeari be-giratutu dautsun gudearen ondorena on-diño eztatu ikusi. Ezta zer jazoko ya-kan...

Guk, baña, orañafeteko guda-zalei jazo ihan yakena edestoku geuskijio, baña txafto dabilenaren azkena iragaiten daben esakun zañak zer diñosku be: "txafto dabilan, txaflo amatu" iragaiten dauen esakun zañak. Eta esakun zafetan guzifik eztago.

Musolini'ren itzak

Mussolini'k izpafingi bateko izpafkar-jari, olantxe erantzun dauts:

"Nilk aften dodazan neufiak, lenengo ondo olortzeta gero aften dodazan ixta-en dira; egintzen benetako ondorenya begi-aufian dodala asturrikak. Erdizka gask esatia bañia, egia osuna aegrotuta eurrago dot, bariz, azkena joceroko efek-tilor onena orrix dala...

Negusen guda-gertakixunak ikusia naikua da guda-gurarija zein aldetatik neguan ikusteko. Ateria aldezelutzen Eri-trea'ko juateko guraria, 200.000 italiak aseftu dabe. Eta biafekua bañitz, aberi-aldez hixiteko galtzeko be gerto dago-zañ diñue. Beraz, ofei 200.000 aberi-aldezioi, euroen adore-indanen igaljak es-kurru barik, zok andik euren aberifra-tekto?

Gentza ta bixitezen artian bata edo bestia autesteko emongo bañetzez, bixi-tez geratuko nitza... Bijak batera imi-niko bañetzez, bañia, bijak aフトko neu-ke...

Mussolini altzukab olantxe itz-egiteen dau. Buruzagi gustiken itz-egiteko erea orixa da ihan be: norbera obenge agetur-ria. Buruzagiaren itzak, itz edefak ixa-tzen dira, Baña egiñenak...! Ofeik gero ikusiko dira.

URIBITARTEA IBON.

Euskeltzaleen Orralza
Lko. BAT
Saltzalientzat
Saneuri bereziaz
Legazpi, 10.an. - Urrut. 13.777. - Donostia

Euskaldun bidazi edo biajera batzuk.

BULTZI-BURUZAGI BAT, (Treneko Efebisore bat).

INGELES ANDRA BAT.

Jean Barbier

Kauserak edo kruxpetak

JONE-EDER, euzkaldun etxeoa danda bat.

MIRENE, Jone-Ederen alabea.

MARGARITE.

JOSEBE.

KOLDOKIKE.

ANE.

MARIANE.

ATSO BAT.

BULTZI-BURUZAGI BAT, (Treneko Efebisore bat).

INGELES ANDRA BAT.

LEENENGOK EKITALDIA

Jone-Ede ren eta Miren. Euzkaldun eskaratz baten.

MIRENE.—Tira, ama; igitu zaitez! Ez

uste trentze begira itxaroten eukiko dozonik Donianen. Seirak jo dabe daguaneko, eta ez dogu astirik galdueteko!

JONE-EDER.—(Esoiko gela batetik).

Bañat, bañat, eñe alabea; baxat-

ku doñu sañtuñik neuk!

MIRENE.—Eta, ama, bañat, Baiona-

ra joan beár, ama?

JONE-EDER.—Zer, nai dozu, eñe alabea?

Lau urterik bein bañio ez naz-

joaten uri-nagosa, eta iskilimeri as-

ko eroi biañiñak!

JONE-EDER.—Bai, bai, esaidazu zuñ-

bere, Katxutxa Pipek'ek guztieri de-

dakfa diñotzena, eta ogei kilo pi-

xuren jaunbe eñ nazala, eta etxeko

uparik edeferenet ustaiera bere lef-

eragingo dautsedala zartada bategaz,

añ batuan sañtuñaz bera!

MIRENE.—Ez, ama, ez; ez naz ni Ka-

txutxa Pipek', bañia alako bildur bat-

tek atutzen nau zure itxureari begi-

ratura! Efez da olako pixu bategaz Bayona'n birinbolaka jaustea!

JONE-EDER.—Ofexena izan dot, eñe alabea, nik bere neur eñen kurea ga-

neon...

MIRENE.—Ez yontz niri, ama, zuri zer egin

Euzkadi

Beldayen itunduba

ARPIDE-SANEURRIKA	9.00 irko, iku iler
Bilbao'ku...	11,25 "
Bilbao'atzakua...	62,00 " urtez
Idazki-Itunmena...	112,50 " "

Atarrrietakua 112,50 "

EUZKEREAREN

Bizkai - Buru - Batzarra 'ren uarra

Bizkai-Buru-Batzar onek, Bizkai'ko erdeldun erraketako Uri-Buru-Batzarra'kandik eskakizun oneik ihan dauz: euzkeraz eztakien leku areitan euzkeraz ikasi gura leukiela, ta orretarako irakasle abertzaliak gura leukiela.

Beraz, guk, aberri-dei orri erantzuteko, geure aberri-elia irakasteko eran aurkitzen diran abertzaliakana zuzenduten gara, ta egiten sakon eta onurak onen berizkundua lortuteko gertu da gozo abertzale gustiei eskatzen dautsegue: Bizkai - Buru - Batzar onetako Erri - Irakaskintza-Landolara euren ixenak emoten erdu daitezela, ta eginkizun orri egiteko azke geratzen yakezun ordubak ixentua dagijezala.

Abando'n, 1935'go. Urrill a'n 1'an.

BIZKAI-BURU-BATZARRA.
(Erri-Irakaskintza-Landolea.)

Amargarren alegiña

Bein baten "Lafabi,"ko etxander ma-ratzak, bere seme gastienari, arto-zofo bat bizkaferatubaz, esan eutson;

—Ua efotan mañe; ua salto baten; eta zofo oneri yagokon uruna ekari egizatek bertan esan...

—Ane, au da zofo! —esan eban muti-lak. —Zama-au, niretsat aztunegia dala esango neuke... Afikozkoefekua balitzok be...! Zoro-au, bidian royala eñorak zoratu... Olakorik eñorak zoratu... Zelan afano bafiro bizkaferatuko neuke...

—Efotara-osteria eginda juan zanian, amak, ikar-esean eutson:

—A... mutil! Bañot ofalik! Efotara-asteria egun gustiha igaroteko, ze Jainko, bendezino jazo yak...? Olakorik! Egun!

—Zer jazo yatan? —erantzun eutson.

Eta jazotzera, gureko gizarekin, besta erantzutza eñorak zoratu... Zoratu, zoratu, zoratu... Zoratu, zoratu, zoratu... Zoratu, zoratu, zoratu...

—Amargaren alegiña?... Nor da gero "amargaren alegiña"?

—Amargaren alegiña?... ikusten eztatu, gureko gizarekin, besta erantzutza eñorak zoratu... Zoratu, zoratu, zoratu...